

Tisková zpráva

Hodnocení kvality vzdělávání a možnosti dosažení vzdělání českou veřejností – září až listopad 2022

- ⊙ Hodnocení úrovně vzdělávání na všech typech škol, které jsou součástí vzdělávací soustavy ČR, je dlouhodobě kladné. Nejlépe je hodnocená úroveň vzdělávání u gymnázií (70 % kladných hodnocení) a vysokých škol (69 % kladných hodnocení), nejhůře u středních odborných učilišt, přesto i zde převažuje kladné hodnocení (56 %).
- ⊙ Více než osm desetin (84 %) občanů má za to, že každý v ČR může dosáhnout vzdělání, které odpovídá jeho schopnostem. Opačný názor zastává přibližně šestina (16 %) lidí. Názor, že každému v ČR je umožněno dosáhnout vzdělání odpovídajícího jeho schopnostem je tak nejsilnější od počátku sledování, tj. od roku 2005.
- ⊙ Za nejdůležitější faktory, které ovlivňují to, jakého vzdělání jednotlivci dosáhnou, česká veřejnost považuje píli či pracovitost, vlastní schopnosti a touhu po vzdělání. Naopak že při získávání vzdělání hraje roli rasa či národnost a pohlaví, se domnívá již menšina obyvatel.
- ⊙ Většina českých občanů souhlasí s tím, že se vzdělávacímu systému daří rozvíjet potřebné znalosti (69 %), týmovou práci (66 %) a tvořivost (64 %), naopak že se daří rozvíjet morální hodnoty a kázeň a disciplínu si myslí jen o málo více než třetina občanů (36, respektive 35 %).
- ⊙ Naprostá většina české veřejnosti podporuje vytváření speciálních a praktických škol v rámci povinné školní docházky.

Zpracoval:

Martin Spurný

Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.

Tel.: +420 210 310 583; email: martin.spurny@soc.cas.cz

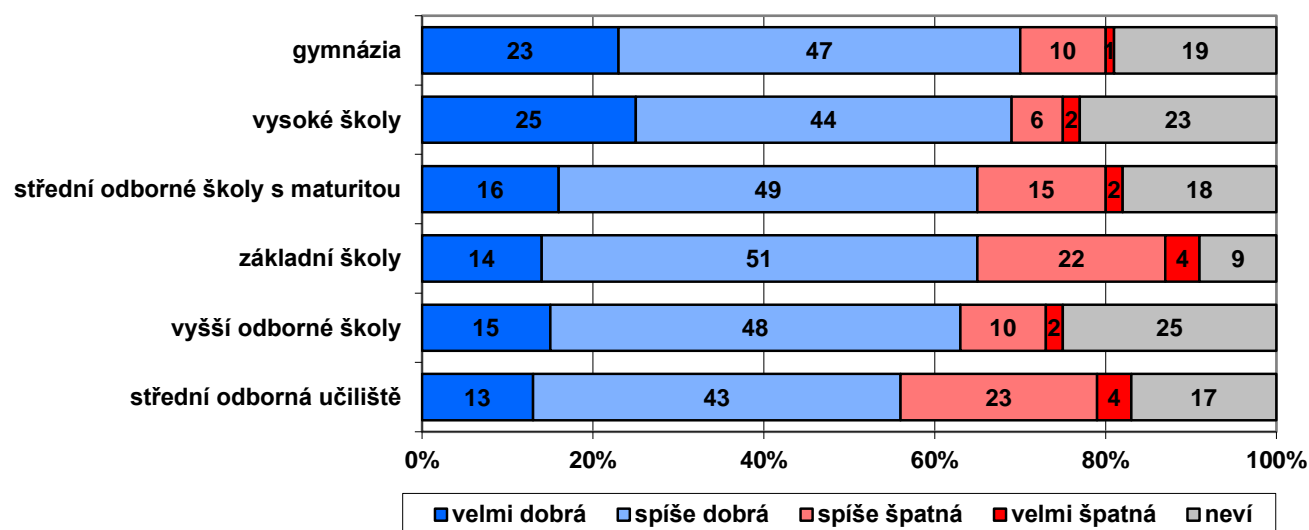

Pravidelný výzkum CVVM realizovaný od začátku září do začátku listopadu 2022 zjišťoval názory české veřejnosti starší 15 let na úroveň vzdělávání na jednotlivých typech škol, zdali je v ČR každému umožněno dosáhnout vzdělání odpovídajícího jeho schopnostem, jaké skutečnosti ovlivňují dosažení vzdělání, jaké vlastnosti a dovednosti se daří vzdělávacímu systému rozvíjet u žáků a také na podporu zřizování různých typů škol v rámci povinné školní docházky.

Kvalita vzdělávání na všech vybraných typech škol je hodnocena příznivě (viz graf 1), více než polovina lidí je přesvědčena, že úroveň vzdělání na konkrétním typu školy je velmi dobrá či spíše dobrá. Nejlépe je vnímáno vzdělávání na gymnáziích, u kterých podíl kladných odpovědí dosahuje 70 % (z toho 23 % hodnotí jejich úroveň jako „velmi dobrou“ a 47 % jako „spíše dobrou“). Srovnatelně dobré je hodnocení vysokých škol, kde úroveň vzdělávání pozitivně vnímá 69 % dotázaných (z toho 25 % ji hodnotí jako „velmi dobrou“ a 44 % jako „spíše dobrou“). Více než tři pětiny respondentů hodnotí příznivě úroveň vzdělávání na středních odborných školách s maturitou (65 %), školách základních (65 %) a na vyšších odborných školách (63 %). Nejkritičtější jsou čeští občané k úrovni výuky na středních odborných učilištích, když ji kladně hodnotí více než polovina (56 %) respondentů.

U jednotlivých typů škol se významně lišil podíl dotázaných, kteří nedokázali úroveň vzdělávání zhodnotit a zvolili proto odpověď „nevím“. V případě vyšších odborných škol se pro tuto variantu rozhodla celá čtvrtina (25 %) respondentů a v případě základních škol méně než desetina (9 %). Zajímavý je tak i podíl dotázaných, kteří se k jednotlivým typům škol stavěli kriticky. Nejméně kritičtí byli dotázaní k úrovni vzdělávání na vysokých školách, kde ji 8 % respondentů považovalo za „spíše“ či „velmi špatnou“. O něco vyšší podíl respondentů označil jako špatnou úroveň vzdělávání na gymnáziích (11 %), vyšších odborných školách (12 %) a středních odborných školách s maturitou (17 %). O něco více než čtvrtina se pak kriticky stavěla k úrovni vzdělávání na základních školách (26 %) a středních odborných učilištích (27 %).

Graf 1: Hodnocení úrovně vzdělávání na jednotlivých typech škol¹

Pozn.: Položky jsou seřazeny sestupně podle součtu odpovědí „velmi dobrá“ + „spíše dobrá“.

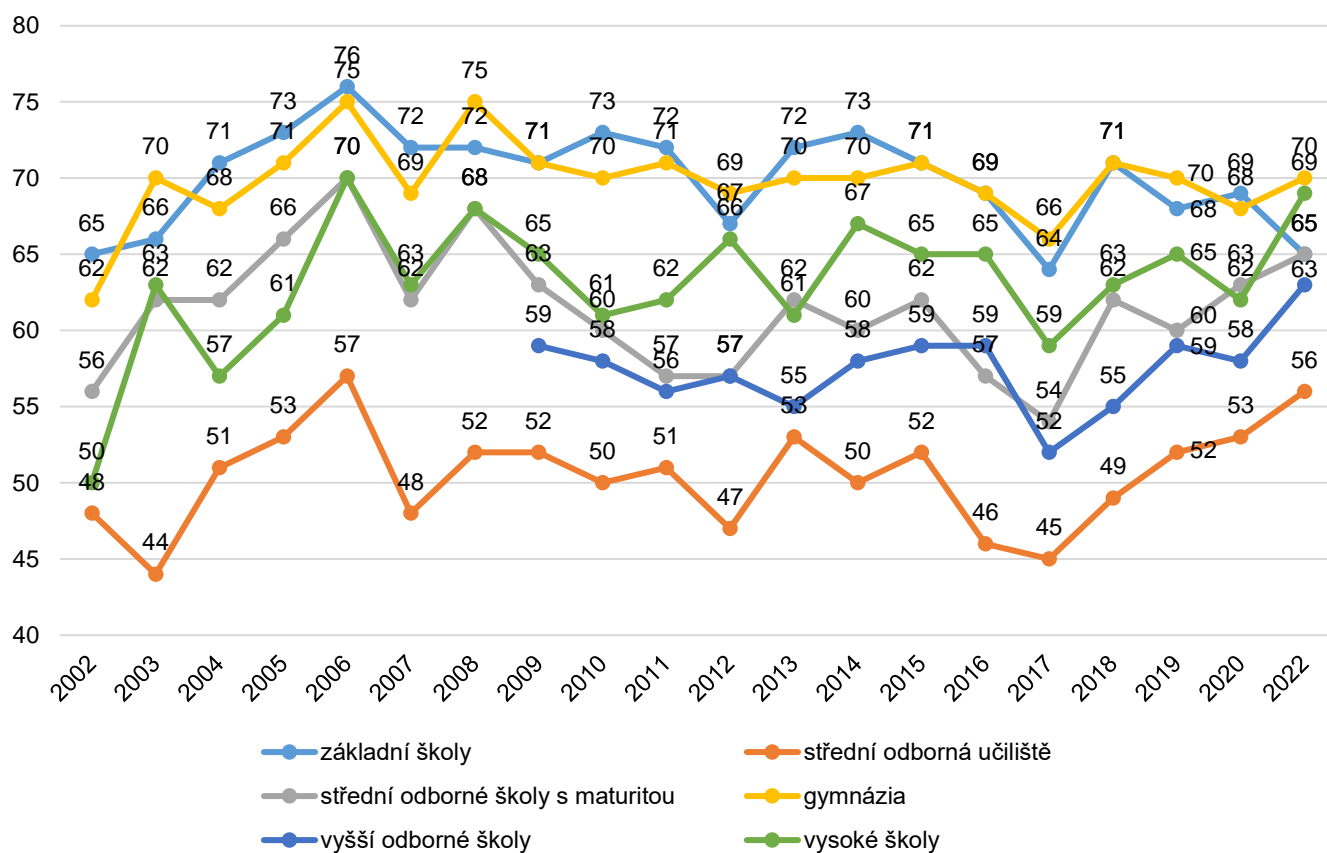
Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost 8. 9. – 8. 11. 2022, 821 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Podrobnější analýza dat ukazuje rozdíly ve vnímání úrovně škol na základě dosaženého vzdělání respondenta. Více než tři čtvrtiny (77 %) vysokoškolsky a středoškolsky vzdělaných s maturitou považuje úroveň vzdělání vysokých škol za dobrou. Oproti tomu necelých šest desetin (59 %) respondentů bez maturity (tedy s nejvyšším dosaženým vzděláním zakončeným výučním listem) považuje jejich úroveň za dobrou. Respondenti bez maturity hodnotí naopak lépe střední odborná učiliště (59 % kladných hodnocení) oproti vysokoškolsky vzdělaným, kdy jen přibližně dvě pětiny z nich (41 %) považují úroveň vzdělání na učilištích za dobrou. V datech také vidíme dílčí rozdíly u různých věkových kategorií. Nejstarší věková kategorie starších 65 let častěji (19 %) volí možnost, že neví jaká je úroveň vzdělávání na základních školách oproti průměru za celou populaci (9 %). Naopak nejmladší věková skupina 15 až 19 let lépe oproti ostatním skupinám hodnotí střední odborná učiliště a střední odborné školy s maturitou.

Hodnocení úrovně vzdělání na jednotlivých typech škol se zjišťuje pravidelně již od roku 2002 (viz graf 2). Mezi roky 2002 až 2006 docházelo k postupnému nárůstu pozitivního hodnocení jednotlivých typů škol. V roce 2006 bylo toto hodnocení nejlepší za celé sledované období. V roce 2007 došlo k výraznému propadu u hodnocení všech sledovaných typů škol. Mezi roky 2008 až 2016 pak docházelo ke kolísání na víceméně ustálených hodnotách, a v šetření z roku 2017 došlo k dalšímu výraznému propadu a byly zaznamenány jedny z nejnižších podílů příznivého hodnocení úrovně vzdělávání na jednotlivých typech škol. Nicméně do dalšího šetření v roce 2018 došlo u většiny typů škol k nárůstu podílu těch, kteří hodnotili úroveň vzdělávání jako dobrou. Šetření z let 2019 a 2020 přinesly obdobně srovnatelné výsledky. V aktuálním výzkumu oproti roku 2020 pak došlo k statisticky významnému nárůstu podílu pozitivních hodnocení u vyšších odborných škol o 5 procentních bodů a vysokých škol o 7 procentních bodů. V případě základních škol došlo naopak k poklesu příznivých vyjádření o 4 procentní body.

¹ Znění otázky: „Kdybyste měl celkově posoudit, je v současné době dobrá, nebo špatná úroveň vzdělávání na následujících typech škol: a) na základních školách, b) na středních odborných učilištích, c) na středních odborných školách s maturitou, d) na gymnáziích, f) na vyšších odborných školách, e) na vysokých školách?“ Varianty odpovědí: velmi dobrá, spíše dobrá, spíše špatná, velmi špatná.

Graf 2: Vývoj pozitivního hodnocení úrovně vzdělávání na jednotlivých typech škol (v %)

Pozn.: Pozitivní hodnocení představuje součet odpovědí „velmi dobrá“ a „spíše dobrá“.

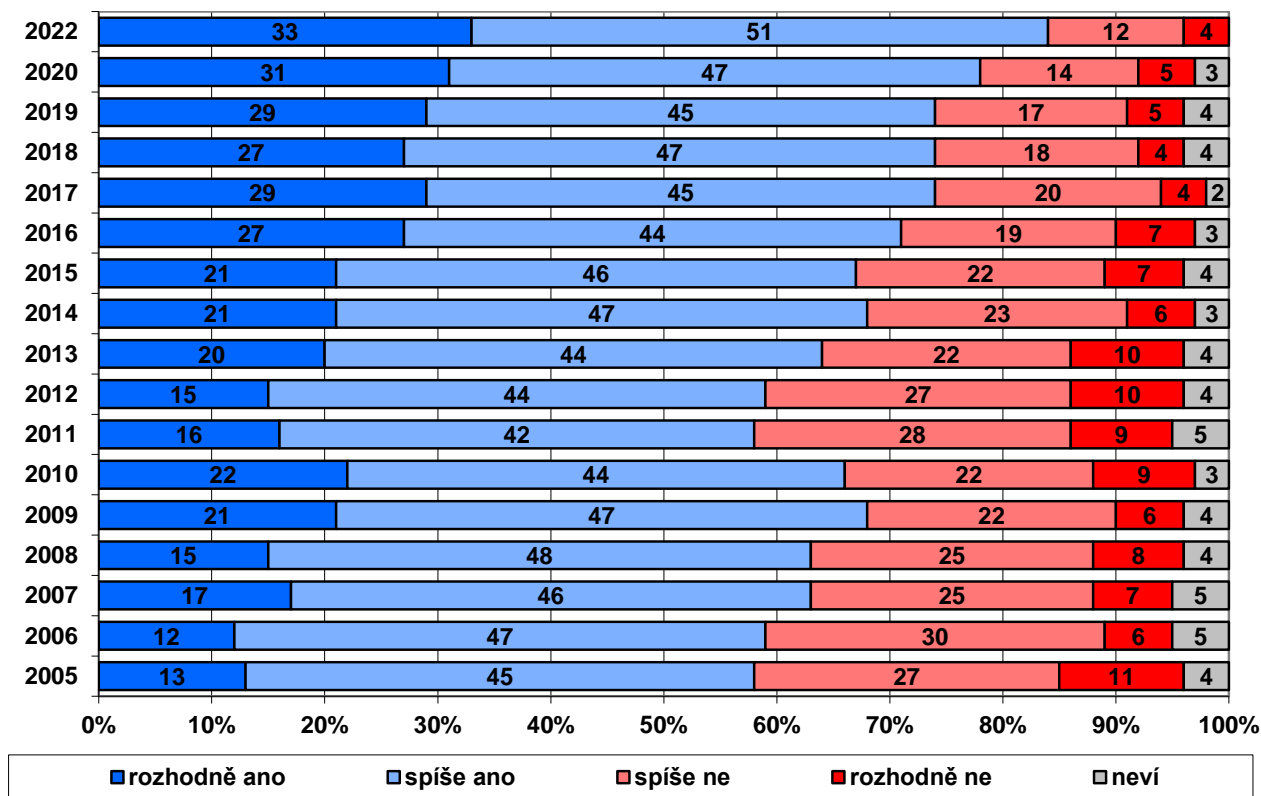
Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost.

U otázky, zda je v ČR každému umožněno dosáhnout vzdělání odpovídajícího jeho schopnostem, dlouhodobě převažuje mínění, že tomu tak je. Podle aktuálních výsledků, které zachycuje graf 3, je o tom přesvědčeno 84 % dotázaných, z toho 33 % „rozhodně“ a 51 % „spíše“. Naproti tomu opačný názor, že ne každý člověk může dosáhnout vzdělání podle svých schopností, zastává méně než pětina (16 %) lidí, z toho 12 % si to myslí „spíše“ a 4 % „rozhodně“.

Ve srovnání s předchozím šetřením ze září 2020 došlo k mírnému nárůstu (o 6 procentních bodů) souhlasných odpovědí, že v ČR je každému umožněno dosáhnout vzdělání odpovídajícímu jeho schopnostem, přičemž aktuální hodnota 84 % je nejvyšší od počátku sledování, tj. od roku 2005 (podíl dotázaných, podle kterých není každému v ČR umožněno dosáhnout vzdělání odpovídajícímu jeho schopnostem je naopak nejnižší za celou dobu). Kontinuální nárůst souhlasu s tím, že každý může dosáhnout vzdělání, které odpovídá jeho schopnostem, lze pozorovat od roku 2011, resp. 2012, kdy souhlas vyjadřovaly přibližně tři pětiny a nesouhlas necelé dvě pětiny dotazovaných.

Podrobnější analýza ukázala, že míra souhlasu/nesouhlasu s tvrzením, že každému člověku v ČR je umožněno získat vzdělání podle jeho schopností, se liší v závislosti na některých sociodemografických charakteristikách. Konkrétně lidé s maturitním a vyšším vzděláním, respondenti spokojení se svým životem a hodnotící životní úroveň své domácnosti jako dobrou a řadící se na pravou stranu politického spektra se častěji domnívají, že každému je umožněno dosáhnout vzdělání, jež odpovídá jeho schopnostem. Opačný názor se naopak častěji objevoval u respondentů s nižším vzděláním, hodnotících životní úroveň své domácnosti jako špatnou a nespokojených se svým životem.

Graf 3. Možnost dosažení vzdělání odpovídající schopnostem (v %)²

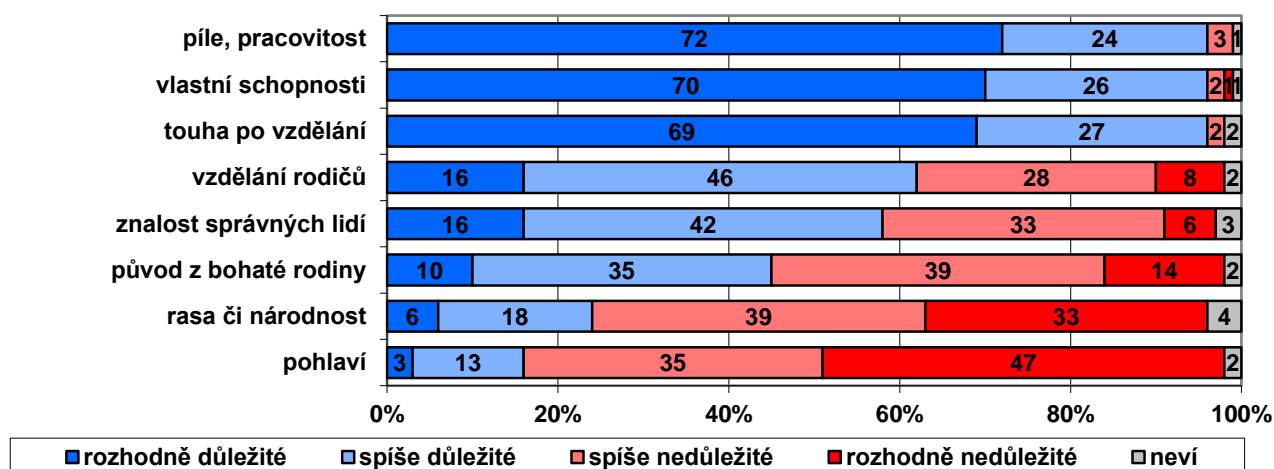

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost 8.9 – 8. 11. 2022, 821 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Další otázka, která zkoumala důležitost vybraných skutečností pro dosažení vzdělání z pohledu veřejného mínění (viz graf 4), ukázala, že téměř všichni obyvatelé ČR připisují v tomto ohledu důležitost zejména pílí a pracovitosti, vlastním schopnostem a touze po vzdělání (shodně 96 % respondentů je označilo za rozhodně nebo spíše důležité). U zbylých faktorů již souhlas dotázaných nebyl tak jednoznačný. S tím, že důležitým faktorem je vzdělání rodičů, souhlasily méně než dvě třetiny (62 %), se znalostí správných lidí méně než šest desetin (58 %) a původ z bohaté rodiny se zdál jako důležitý pro necelou polovinu (45 %) dotázaných. Rasu či národnost vnímala jako důležitou pro možnost dosažení vzdělání necelá čtvrtina (24 %) českých občanů, jako nejméně významný faktor ze všech uvažovaných se ukázalo pohlaví, které za důležitý faktor považovala méně než šestina (16 %) dotázaných.

² Znění otázky: „Domníváte se, že každému v České republice je umožněno dosáhnout vzdělání, které odpovídá jeho schopnostem?“ Varianty odpovědi: rozhodně ano, spíše ano, spíše ne, rozhodně ne.

Graf 4. Skutečnosti ovlivňující možnost dosažení vzdělání (v %)³

Pozn.: Položky jsou seřazeny sestupně podle součtu položek rozhodně + spíše důležité.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost 8.9 – 8. 11. 2022, 821 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Statistická analýza dat z letošního šetření ukázala, že čeští občané s nižším než maturitním vzděláním častěji přikládají důležitost faktorům, jako je pohlaví, rasa či národnost a správní známí či původ, naopak lidé s vysokoškolským vzděláním o něco častěji odmítají vliv původu z bohaté rodiny. Z hlediska věku považují vlastní schopnosti, píli a pracovitost častěji za rozhodně důležité při získávání vzdělání lidé mezi 55 a 64 lety. Lidé, jež hodnotí životní úroveň své domácnosti jako dobrou, častěji považují za nedůležité to, že zná člověk správné lidi, rasu či národnost a pohlaví.

Z tabulky 1 vidíme, že v porovnání s posledním srovnatelným šetřením z roku 2018 došlo k posunům ve vnímání důležitosti jednotlivých skutečností pro dosažení vzdělání. K nejvýraznější změně došlo u rasy či národnosti, kde vidíme pokles o 12 procentních bodů, a u původu z bohaté rodiny, kde došlo k poklesu o 11 procentních bodů. Z dlouhodobého hlediska (od roku 2005) si lze povšimnout postupného poklesu podílu těch, kteří považují za důležité vzdělání rodičů, znalost správných lidí či původ z bohaté rodiny.

Tabulka 1. Důležitost/nedůležitost skutečností ovlivňující možnost dosažení vzdělání (časové srovnání v %)

	2005	2007	2009	2012	2015	2018	2022
píle, pracovitost	95/4	98/1	96/3	96/4	96/4	93/6	96/3
vlastní schopnosti	95/4	98/2	96/4	94/5	96/4	92/7	96/3
touha po vzdělání	-	-	-	91/8	93/6	92/7	96/2
vzdělání rodičů	75/23	77/23	70/30	72/27	68/31	67/31	62/36
znalost správných lidí	69/27	68/26	66/29	63/32	60/35	62/33	58/39
původ z bohaté rodiny	64/31	64/32	58/38	64/34	57/40	56/40	45/53
rasa či národnost	35/60	36/59	37/61	36/60	38/57	36/60	24/72
pohlaví	17/81	16/81	16/82	16/82	16/82	19/79	16/82

Pozn.: Hodnoty v tabulce jsou součtem odpovědí „rozhodně důležité“ a „spíše důležité“ a součtem odpovědí „rozhodně nedůležité“ a „spíše nedůležité“. Dopočet do 100 % u jednotlivých položek v každém roce tvoří odpověď „nevím“.

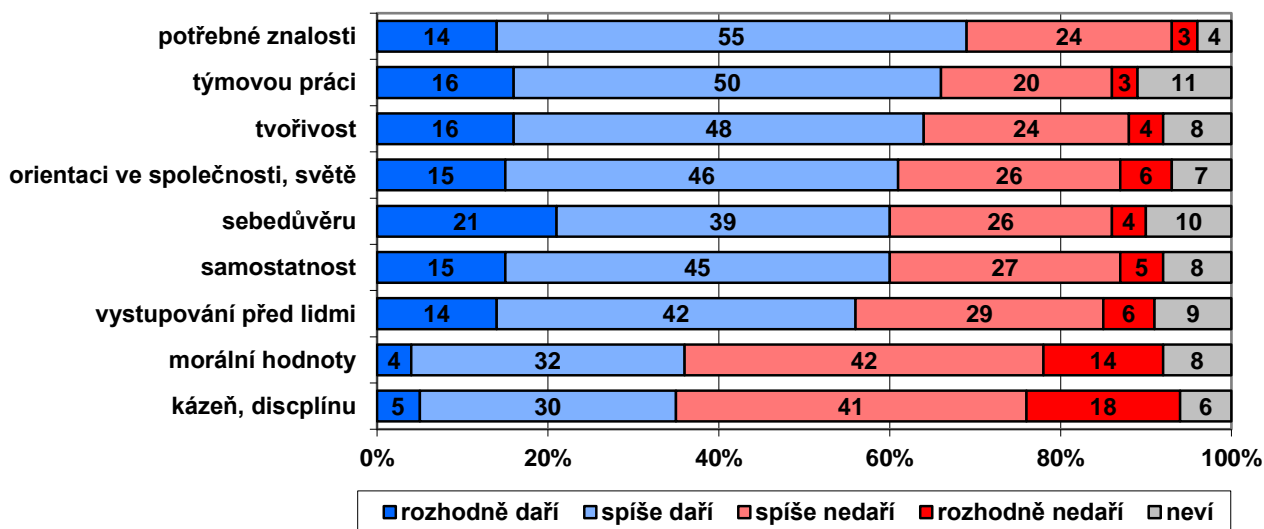
Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 2005–2022.

³ Znění otázky: „Jak důležité jsou podle Vašeho názoru následující skutečnosti pro to, jakého člověk dosáhne vzdělání? a) Vzdělání rodičů, b) rasa či národnost, c) pohlaví, d) vlastní schopnosti, e) píle, pracovitost, f) to, zda člověk zná správné lidi, g) to zda člověk pochází z bohaté rodiny, h) touha po vzdělání“. Varianty odpovědí: rozhodně důležité, spíše důležité, spíše nedůležité, rozhodně nedůležité.

V navazujícím bloku otázek, které byly součástí zářijového šetření, jsme zjišťovali, jak úspěšné je podle obyvatel České republiky rozvíjení určitých schopností a dovedností v českém vzdělávacím systému (viz graf 5). Předmětem dotazování byly znalosti, samostatnost, sebedůvěra, orientace ve společnosti, světě a kázeň, disciplína, morální hodnoty, schopnost práce v týmu, schopnost vystupování před lidmi a tvořivost. V daném znění byla otázka položena potřeť. Poprvé byla položena v tomto znění v roce 2015, v předchozích výzkumech (naposledy v roce 2012) jsme se dotazovali odděleně na jednotlivé stupně školního vzdělávání (základní, střední, vysokoškolský).

Obecně lze říci, že většinu vlastností a dovedností se podle obyvatel České republiky daří našemu školskému systému rozvíjet. S výjimkou kázně a disciplíny a morálních hodnot, kde se součet kladných odpovědí („rozhodně daří“ a „spíše daří“) pohybuje okolo jedné třetiny, byl podíl zastoupení souhlasných odpovědí nadpoloviční.

Graf 5. Daří se vzdělávacímu systému rozvíjet u žáků následující vlastnosti a dovednosti? (v %)⁴

Pozn.: Položky jsou seřazeny sestupně podle součtu položek rozhodně + spíše důležité.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost 8.9 – 8. 11. 2022, 821 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Rozložení odpovědí u dvou položek je mírně korelováno (0,2 Pearsonova korelačního koeficientu) s věkem, jde o kázeň, disciplínu, kterou se podle 65 % lidí ve věkové kategorii 15 až 19 let daří rozvíjet, u dvacátníků je to pak již jen necelá polovina (44 %), u třicátníků a čtyřicátníků se hodnoty pohybují kolem jedné třetiny a u starších věkových skupin klesají přibližně k jedné čtvrtině. Podobně silná je asociace s věkem také u morálních hodnot, které se daří rozvíjet podle zhruba poloviny lidí (51 %) ve věkové kategorii 15 až 19 let a ve věkové kategorii starších 65 let je tento podíl už méně než tři desetiny (29 %). Slabší nicméně stále statisticky významná korelace s věkem je také u potřebných znalostí, samostatnosti, schopnosti práce v týmu a tvořivosti. Jinými slovy starší lidé jsou relativně častěji skeptičtější, že se daří tyto vlastnosti a dovednosti českému vzdělávacímu systému rozvíjet. To, že se většinu těchto vlastností a dovedností daří rozvíjet, si také o něco více myslí lidé žijící v nejmenších obcích do 1999 obyvatel, konkrétně je tomu tak u samostatnosti, sebedůvěry, orientaci ve společnosti, světě, schopnosti práce v týmu, schopnosti vystupování před lidmi a tvořivosti.

⁴ Znění otázky: „Řekl byste, že se českému vzdělávacímu systému u žáků a studentů daří pěstovat a rozvíjet a) potřebné znalosti, b) samostatnost, c) sebedůvěru, d) orientaci ve společnosti, světě, e) kázeň, disciplínu, f) morální hodnoty, g) schopnost práce v týmu, h) schopnost vystupování před lidmi, i) tvořivost? Varianty odpovědí: rozhodně daří, spíše daří, spíše nedaří, rozhodně nedaří.“

Tabulka 2. Daří se vzdělávacímu systému rozvíjet u žáků následující vlastnosti a dovednosti? (v %)

	2015	2017	2019	2022
potřebné znalosti	73/22	69/27	73/24	69/27
týmovou práci	58/28	58/31	60/28	66/23
tvořivost	57/30	53/33	55/34	64/28
orientaci ve společnosti, světě	59/34	60/33	57/36	61/32
sebedůvěru	54/36	54/38	57/35	60/30
samostatnost	56/37	60/35	57/35	60/32
vystupování před lidmi	53/37	54/38	53/37	56/35
morální hodnoty	29/65	31/62	27/67	36/56
kázeň, disciplínu	27/68	26/70	23/73	35/59

Pozn.: Hodnoty v tabulce jsou součtem odpovědí „rozhodně daří“ a „spíše daří“ a součtem odpovědí „rozhodně nedaří“ a „spíše nedaří“. Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „nevím“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost 2015–2022

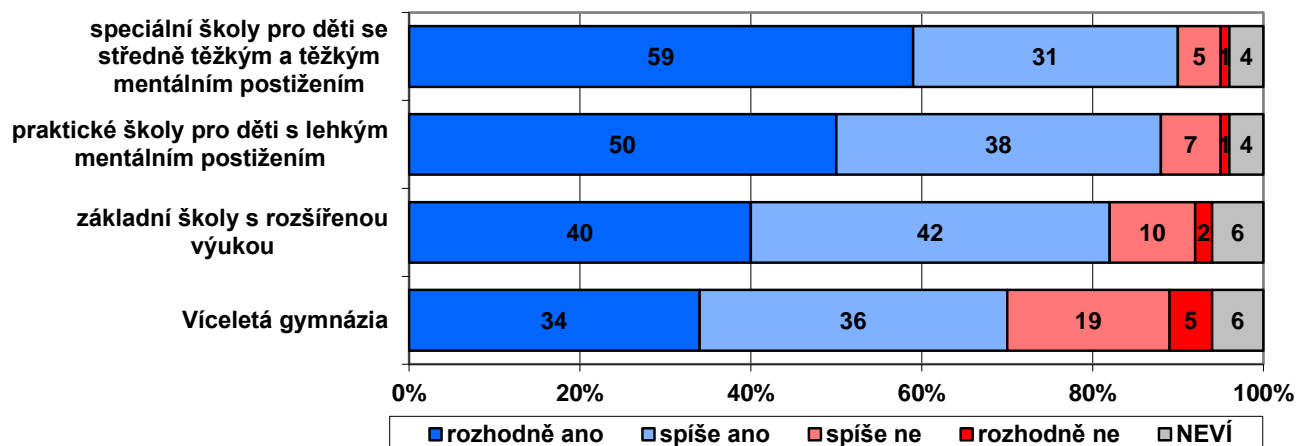
V porovnání s předchozím šetřením z roku 2019 došlo v aktuálním výzkumu k několika statisticky významným posunům. V případě kázně a disciplíny, kterou se dlouhodobě podle české veřejnosti nedaří vzdělávacímu systému rozvíjet, došlo k nárůstu pozitivních vyjádření o 12 procentních bodů. U morálních hodnot a tvořivosti došlo shodně k nárůstu o 9 procentních bodů, o 6 procentních bodů u týmové práce a k jedinému poklesu došlo u potřebných znalostí, a to o 4 procentní body.

Výsledky otázky ohledně zřizování různých typů škol v rámci povinné školní docházky zachycuje graf 6. Vidíme, že u všech typů škol výrazně převažuje souhlas nad nesouhlasem. Nejvyšší podporu mají speciální školy pro děti se středně těžkým a těžkým mentálním postižením, když více než polovina (59 %) uvedla „rozhodně ano“, více než tři desetiny (31 %) „spíše ano“, 5 % „spíše ne“, a jen velmi malý podíl (1 %) dotázaných „rozhodně ne“. Zbývající 4 % se k této otázce nedokázala vyjádřit a zvolila možnost „nevím“. U praktických škol pro děti s lehkým mentálním postižením polovina (50 %) uvedla „rozhodně ano“, více než třetina (38 %) „spíše ano“, méně než desetina (7 %) „spíše ne“, minimum (1 %) „rozhodně ne“ a zbývající 4 % zvolila možnost „nevím“. U základních škol s rozšířenou výukou uvedly dvě pětiny (40 %) dotázaných občanů „rozhodně ano“, o málo více než dvě pětiny (42 %) „spíše ano“, desetina (10 %) „spíše ne“, pouhá 2 % „rozhodně ne“, a 6 % uvedlo „nevím“. Nižší, nicméně stále většinovou podporu, mají víceletá gymnázia, když přibližně třetina (34 %) dotázaných uvedla, že mají být rozhodně zřizovány, podle více než třetiny (36 %) „spíše ano“, možnost „spíše ne“ zvolilo 19 %, „rozhodně ne“ 5 % a „nevím“ 6 % dotázaných.

U věkové kategorie starších než 65 let byl významně vyšší podíl těch, kteří uvedli možnost „nevím“ oproti mladším věkovým kategoriím. U praktických a speciálních škol jsou rozdíly z hlediska věku statisticky nevýznamné. Mírné rozdíly jsme zaznamenali také z hlediska sebe-zařazení dotazovaného na politické ose (levice, střed a pravice). Podporu sledovaným typům škol relativně více vyjadřovali ti, kteří se identifikují s pravíci. Nicméně i ti, kteří se identifikují s levicí, většinově souhlasí se zřizováním všech sledovaných typů škol, včetně základní školy s rozšířenou výukou a víceletých gymnázií.

Graf 6: Mají být zřizovány v rámci povinné devítileté školní docházky tyto typy škol?⁵

Pozn.: Položky jsou seřazeny sestupně podle součtu odpovědí „rozhodně ano“ a „spíše ano“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost 8.9 – 8. 11. 2022, 821 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

V tabulce 3 vidíme časové srovnání s předchozími výzkumy. Z údajů je zřejmé, že výsledky jsou mezi jednotlivými roky stabilní. Významný posun jsme v předchozích letech zaznamenali pouze u víceletých gymnázií, když mezi roky 2016 a 2018 jejich podpora poklesla o osm procentních bodů a v aktuálním výzkumu vystoupala o šest procentních bodů k úrovni srovnatelné s výzkumy z let 2014 a 2016. V současném výzkumu také vidíme významný nárůst podpory zřizování speciálních škol (o 9 procentních bodů) a nárůst podpory zřizování praktických škol (o 7 procentních bodů). V čase je nejstabilnější podpora pro zřizování základních škol s rozšířenou výukou, která zůstává na úrovni čtyř pětin populace.

Tabulka 3: podpora zřizování jednotlivých typů škol (časové srovnání v %)

	IX/14	IX/16	IX/18	IX/20	IX/22
speciální školy pro děti se středně těžkým a těžkým mentálním postižením	78/10	79/12	78/12	81/12	90/6
praktické školy pro děti s lehkým mentálním postižením	79/11	78/14	80/11	81/14	88/8
základní školy s rozšířenou výukou	80/10	80/10	79/12	81/11	82/12
víceletá gymnázia	67/22	70/18	62/24	68/22	70/24

Pozn.: Tabulka obsahuje součet pozitivních odpovědí („rozhodně ano“ a „spíše ano“) a součet negativních odpovědí („spíše ne“ a „rozhodně ne“). Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „nevím“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost 2014–2022

⁵ Znění otázky: „Jste či nejste pro vytváření následujících typů škol v rámci devítileté povinné školní docházky? a) Víceletá gymnázia, b) základní školy s rozšířenou výukou, c) praktické školy pro děti s lehkým mentálním postižením, d) speciální školy pro děti se středně těžkým a těžkým mentálním postižením.“ Možnosti odpovědí: rozhodně ano, spíše ano, spíše ne, rozhodně ne.

Technické parametry výzkumu

<i>Výzkum:</i>	<i>Naše společnost, v22-09</i>
<i>Realizátor:</i>	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Projekt:</i>	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR</i>
<i>Termín terénního šetření:</i>	<i>8.9 – 8. 11. 2022</i>
<i>Výběr respondentů:</i>	<i>Kvótní výběr</i>
<i>Kvóty:</i>	<i>Kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
<i>Vážení dat:</i>	<i>Vzdělání X NUTS 2, věk X NUTS 2, pohlaví X kraj, velikost místa bydliště X věk, vzdělání X věk</i>
<i>Zdroj dat pro kvótní výběr a</i>	
<i>Vážení dat:</i>	<i>Český statistický úřad</i>
<i>Reprezentativita:</i>	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
<i>Počet dotázaných:</i>	<i>821</i>
<i>Počet tazatelů:</i>	<i>75</i>
<i>Metoda sběru dat:</i>	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem – dotazování CAPI</i>
<i>Výzkumný nástroj:</i>	<i>Standardizovaný dotazník</i>
<i>Otázky:</i>	<i>OR_1, OR_133, OR_134, OR_271, OR_273</i>
<i>Kód zprávy:</i>	<i>or221212</i>
<i>Zveřejněno dne:</i>	<i>12. prosince 2022</i>
<i>Zpracovala:</i>	<i>Martin Spurný</i>

Slovníček pojmů:

Kvótní výběr – napodobuje strukturu základního souboru (u nás je to obyvatelstvo České republiky starší 15 let) pomocí nastavení velikosti vybraných parametrů, tzv. kvót. Jinými slovy kvótní výběr je založen na stejném procentuálním zastoupení vybraných vlastností. Pro tvorbu kvót používáme údaje z Českého statistického úřadu. V našich výzkumech jsou stanoveny kvóty na pohlaví, věk, vzdělání, region a velikost obce. Vzorek je tedy vybrán tak, aby procentuální podíl např. mužů a žen ve vzorku odpovídal procentuálnímu podílu mužů a žen v každém kraji ČR. Podobně je zachován procentuální podíl obyvatel jednotlivých krajů ČR, občanů různých věkových kategorií, lidí s různým stupněm dosaženého vzdělání a z různých velkých obcí.

Reprezentativní výběr je takový výběr z celé populace, z jehož vlastností se dá platně usuzovat na vlastnosti celé populace. V našem případě to tedy znamená, že respondenti jsou vybráni tak, abychom zjištěné údaje mohli zobecnit na obyvatele České republiky starší 15 let.

Vážení dat – způsob zvýšení reprezentativity souboru vzhledem k vybraným charakteristikám populace pomocí přiřazení váhy každému respondentovi. Váhy jsou vytvářeny pomocí metody iterativního proporčního vážení a pohybují se v rozsahu 0,333 až 3.

Centrum pro výzkum veřejného mínění (CVVM) je výzkumným oddělením Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i.. Jeho historie sahá do roku 1946, kdy jako součást Ministerstva informací začal fungovat Československý ústav pro výzkum veřejného mínění. Současné Centrum vzniklo v roce 2001 převedením svého předchůdce (IVVM) z Českého statistického úřadu do Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i.. Včlenění do vědecké instituce zaručuje kvalitní odborné zázemí a kredit pracoviště; jako součást akademického prostředí musí CVVM SOÚ AV ČR splňovat veškeré nároky a dosahovat tak té nejvyšší odborné úrovně. Hlavní náplní práce oddělení je výzkumný projekt Naše společnost, v jehož rámci je prováděno deset šetření ročně. Jedná se o průzkum veřejného mínění na reprezentativním vzorku české populace od 15 let, kterého se vždy účastní přibližně 1000 respondentů. Omnibusová podoba dotazníku umožňuje pokrýt velkou šíři námětů, a do šetření jsou proto pravidelně řazena politická, ekonomická i další obecně společenská témata. Jsou využívány jak opakované otázky, které umožňují sledovat vývoj zkoumaných jevů, tak náměty nové, reagující na aktuální dění. Díky dlouhodobému a kontinuálnímu charakteru je tento vědecký projekt zkoumání veřejného mínění v České republice ojedinělý. |
